

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO. 13.

Voorstel tot innemen standpunt onthouden van steun voor volksreferendum

AAN DE RAAD

Samenvatting

Stichting Burgercomité Nederland is van plan om volksreferenda buiten de Kieswet te houden. Met de woorden *“waar de overheid het laat afweten neemt de burger het over”* neemt de stichting zich voor om een referendum te houden op 20 maart 2019. Dat is de dag waarop de kiezer kan stemmen voor Provinciale Staten en voor het algemeen bestuur bij de waterschappen. Kiesraad, ministerie van BZK en vakorganisatie NVVB adviseren geen medewerking te verlenen. Zij baseren zich op de Kieswet die voorschrijft dat gemeenteraden bevoegd zijn tot het uitschrijven van een stemming die niet steunt op wettelijke regels (Kieswet of een gemeentelijke verordening). Om die reden kan een volksreferendum niet gelijktijdig plaatshebben in het stemlokaal waarin verkiezingen gaande zijn. Buiten de stembureaus is meer mogelijk. Voorkomen moet worden dat zich omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting van het stembureau onmogelijk maken. Het moet kiezers volstrekt duidelijk zijn dat het volksreferendum niet door de gemeente wordt georganiseerd, dat deelname eraan niet verplicht is en tenslotte de gemeente de gang van zaken niet controleert. Om die reden wordt geadviseerd geen medewerking te verlenen.

Inleiding

Stichting Burgercomité Nederland is van plan om volksreferenda buiten de Kieswet te houden. De stichting neemt zich voor om op 20 maart 2019 een referendum te houden. Op die dag zijn er twee landelijke verkiezingen. Kiesraad, ministerie van BZK en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken adviseren geen medewerking te verlenen. Daarvoor baseren zij zich op de Kieswet die voorschrijft dat gemeenteraden bevoegd zijn tot het uitschrijven van een stemming die niet steunt op wettelijke regels. Om die reden kan een volksreferendum niet gelijktijdig plaatshebben in het stemlokaal waarin verkiezingen gaande zijn. Buiten de stembureaus is meer mogelijk. Voorkomen moet worden dat zich omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting van het stembureau onmogelijk maken. Het moet kiezers volstrekt duidelijk zijn dat het volksreferendum niet door de gemeente wordt georganiseerd, dat deelname eraan niet verplicht is en tenslotte dat de gemeente de gang van zaken niet controleert. Wanneer de gemeente medewerking verleent, wordt daarmee de indruk gewekt dat de gemeente het houden van referenda rond klimaatverschuiving en energietransitie verheft tot haar gedachtegoed dan wel tot haar overtuiging zonder dat daarover een standpunt werd ingenomen. Wenst de gemeente een referendum te initiëren dan dient de raad dit bij verordening mogelijk te maken.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Het verzoek van Stichting Burgercomité Nederland heeft raakvlakken met de Kieswet en daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen en tevens met aspecten van de vrijheid van meningsuiting en openbare orde wanneer een volksreferendum “op straat” wordt gehouden.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

Voorkomen moet worden dat zich omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting van het stembureau onmogelijk maken. Het moet kiezers volstrekt duidelijk zijn dat het volksreferendum niet door de gemeente wordt georganiseerd, dat deelname eraan niet verplicht is en tenslotte de gemeente de gang van zaken niet controleert. Om die reden wordt geadviseerd geen medewerking te verlenen.

Wanneer de gemeente medewerking verleent, wordt daarmee de indruk gewekt dat zij het houden van een referendum rond klimaatverschuiving en energietransitie verheft tot haar gedachtegoed dan wel tot haar overtuiging zonder dat daarover een standpunt werd ingenomen.

Alternatieve beleidskeuzes

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie

Het raadsbesluit wordt op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt. De Stichting Burgercomité Nederland ontvangt reactie waarin wordt uitgelegd waarom de gemeente Aalten geen medewerking verleent.

Vervolgstappen inclusief tijdpad

Na raadsbesluit volgt een inhoudelijke reactie op het verzoek.

Bijlagen

- E-mailbericht van 26 oktober 2018 met als onderwerp: Volksreferendum 20 maart 2019.
- Reactie op vragen over brief Volksreferendum van de NVVB.

Aalten, 13 november 2018

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

G.J. van Vliet
loco-secretaris

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 november 2018;

gelet op het bepaalde in de Kieswet en daarop gebaseerde uitvoeringsvoorschriften;

B E S L U I T

geen medewerking toe te zeggen bij een te houden volksreferendum op particulier initiatief.

AALTEN, 18 december 2018

De Raad voornoemd,

De Griffier,

De Voorzitter,

M.A.J.B. Fiering

mr. A.B. Stapelkamp